

Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie

z dnia 23 stycznia 2009 r. (Dz.U. Nr 31, poz. 206)

Tekst jednolity z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464)¹

(zm.: Dz.U. 2021, poz. 1561)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Literatura: *A. Balicki, M. Pyter*, Prawo oświatowe. Komentarz, Warszawa 2017; *B. Banaszak*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2012; *E. Bonusiak*, Porozumienie administracyjne jako forma wykonywania zadań przez gminę, w: Sposoby realizacji zadań publicznych (red. *B. Dolnicki*), Warszawa 2017; *P. Chmielnicki* (red.), Ustawa o administracji rządowej w województwie. Komentarz, Warszawa 2007; *Ł. Czebotar, Z. Gądzik, A. Łyżwa, A. Michatek, A. Świerczewska-Gąsiorowska, M. Tokarski*, Ustawa o Policji. Komentarz, Warszawa 2015; *M. Czuryk, M. Karpiuk, M. Mazuryk* (red.), Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Komentarz, Warszawa 2012; *J. Człowiekowska*, Powierzenie zadań i kompetencji w administracji publicznej – uwagi na tle problematyki zawierania porozumień administracyjnych, w: Organizacja administracji publicznej z perspektywy powierzanych jej zadań (red. *T. Bąkowski*), Warszawa 2015; *A. Daszkiewicz*, Zasady zarządzania mieniem państwowym. Komentarz, Warszawa 2020; *W. Dawidowicz*, Zagadnienia ustroju administracji państwowej w Polsce, Warszawa 1970; *D. Dąbek*, Prawo miejscowe, Warszawa 2007, 2020; *B. Dolnicki* (red.), Ustawa o samorządzie województwa, Komentarz, Warszawa 2012; *B. Dolnicki* (red.), Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, Warszawa 2021; *W. Doroszewski* (red.), Słownik języka polskiego, pierwodruk 1958–1969, przedruk elektroniczny 1997; *T. Filipowicz, A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski* (red.), Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz, Warszawa 2020; *S. Gajewski, A. Jakubowski* (red.), Ustawy samorządowe. Komentarz, Warszawa 2018; *W. Góralczyk*, Kierownictwo w prawie administracyjnym, Warszawa 2016; *T. Hanausek*, Ustawa o Policji. Komentarz, Kraków 1996; *R. Hauser, Z. Niewiadomski* (red.),

¹ Tekst jednolity ogłoszono dnia 5.08.2019 r.

Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz z odniesieniami do ustaw o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa, Warszawa 2011; *J. Homplewicz*, Ogólne zagadnienia prawne kontroli administracji, Kontrola Państwowa 1965, Nr 4; *J. Itrich-Drabarek, A. Filak, K. Mrocza* (red.), Administracja rządowa XXI wieku. Szanse, wyzwania i zagrożenia, t. 2, Warszawa 2013; *M. Jabłoński*, Porozumienia administracyjne – źródło prawa w samorządzie terytorialnym?, w: *Źródła prawa w samorządzie terytorialnym* (red. *B. Dolnicki*), Warszawa 2018; *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, Warszawa 2018; *K. Kłosowska-Lasek*, Aksjologia statutów i regulaminów urzędów wojewódzkich, w: *Aksjologia prawa administracyjnego*, t. 1 (red. *J. Zimmermann*), Warszawa 2017; *M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel*, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, Lex/el. 2021; *D.R. Kijowski* (red.), Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz, Warszawa 2015; *W. Kisiel*, Glosa do wyr. NSA z 17.11.2010 r., I OSK 954/10, ZNSA 2011, Nr 6; *W. Kotowski*, Ustawa o Policji. Komentarz praktyczny, Warszawa 2004; *W. Kotowski*, Ustawa o Policji. Komentarz, Warszawa 2012; *J. Korczak*, O nieporozumieniach wokół porozumień w administracji publicznej, ST 2009, Nr 6; *W. Lang*, Struktura kontroli prawnej organów państwowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Kraków 1963; *F. Longchamps*, Rzut oka na system kontroli nad administracją, Kontrola Państwowa 1964, Nr 3; *J. Miodek*, Ekspertyza na temat interpretacji pojęć: kryterium legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, zawartych w art. 203 Konstytucji RP i w art. 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, Kontrola Państwowa 2002, Nr 4; *J. Niczyporuk*, Dekoncentracja administracji publicznej, Lublin 2006; *M. Nowikowska*, Ocena funkcjonalności systemu kontroli w Siłach Zbrojnych RP, Warszawa 2018; *E. Ochendowski*, Prawo administracyjne. Część ogólna, Toruń 1999, 2004; *M. Nowikowska, K. Walczuk*, Dowody w postępowaniu kontrolnym (w trybie ustawy o kontroli w administracji rządowej) i możliwości ich wykorzystania w postępowaniu karnym, w: *Teoretyczne i praktyczne aspekty postępowania dowodowego* (red. *M. Paszkowski, D. Daniluk, M. Rzewuska*), Olsztyn 2018; *B. Opaliński, M. Rogalski, P. Szustakiewicz*, Ustawa o Policji. Komentarz, Warszawa 2020; *M. Pacak, K. Zmerek*, Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Komentarz, Warszawa 2013; *J. Parchomiuk*, Relacja między rozporządzeniem a aktem prawa miejscowego, w: *Legislacja administracyjna. Teoria, orzecznictwo, praktyka* (red. *Z. Duniewska, M. Stahl*), Warszawa 2012; *P. Przybysz*, Instytucje prawa administracyjnego, Warszawa 2020; *P. Przybysz*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2021; *P. Przybysz*, Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz, Warszawa 2021; *P. Ruczkowski*, Koncepcja aktów (źródeł) prawa wewnętrznego w polskim prawie administracyjnym, Kraków 2013; *D. Satuda*, Odpowiedzialność polityczna wojewody, PiP 2014, Nr 7; *M. Safjan, L. Bosek* (red.), Konstytucja RP, t. II, Komentarz, Art. 87–243, Warszawa 2016; *E. Smoktunowicz* (red.), Wielka encyklopedia prawa, Białystok–Warszawa 2000; *M. Sawicka*, Problematyka ustalenia właściwości rzeczowej organu administracji publicznej na przykładzie właściwości wojewody, PPP 2014, Nr 5; *J. Stelina*, Stosunki pracy osób pełniących funkcje organów państwa, Kraków 2016; *M. Szymczak* (red.),

Słownik języka polskiego, Warszawa 1979; *L. Wengler*, Wygaśnięcie porozumienia komunalnego (zagadnienia wybrane), ST 2006, Nr 5; *M. Wierzbowski* (red.), Prawo administracyjne, Warszawa 2013; *J. Wyporska-Frankiewicz, E. Jarzęcka-Siwik, M. Berek*, Kontrola wykonywania zadań i nadzór nad jednostkami samorządu terytorialnego (red. *J. Wyporska-Frankiewicz*), Warszawa 2020; *J. Zimmermann*, Prawo administracyjne, Kraków 2006, Warszawa 2010; *E. Ura, E. Ura*, Prawo administracyjne, Warszawa 2004; Wprowadzenie do kontroli w administracji rządowej, Warszawa 2012, bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-kancelarii-prezesa/kontrola-i-nadzor/kontrola/procedura/7382,Procedura-i-metodyka-kontroli.html, dostęp: 2.11.2021 r.).

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

Ustawa określa:

- 1) zakres działania oraz zasady funkcjonowania wojewody;
- 2) tryb powoływania i odwoływania wojewody;
- 3) organizację rządowej administracji zespolonej w województwie i niezespolonej administracji rządowej.

Spis treści

	Nb
1. Zakres przedmiotowy ustawy	1
2. Rozwinięcie dyspozycji przepisu	2

1. Zakres przedmiotowy ustawy. Artykuł 1 AdmRządWojewU reguluje 1 zakres przedmiotowy ustawy, wskazując, że ustawa określa:

- 1) zakres działania oraz zasady funkcjonowania wojewody;
- 2) tryb powoływania i odwoływania wojewody;
- 3) organizację rządowej administracji zespolonej w województwie i niezespolonej administracji rządowej.

Katalog materii regulowanej komentowaną ustawą ma charakter zamknięty, a zatem nie podlega on rozszerzeniom. Ustawa obejmuje swoim zakresem przedmiotowym regulacje o charakterze:

- 1) materialnym – art. 1 pkt 1 AdmRządWojewU;
- 2) proceduralnym – art. 1 pkt 2 AdmRządWojewU;
- 3) ustrojowym – art. 1 pkt 3 AdmRządWojewU.

Jak wynika z dyspozycji art. 1 AdmRządWojewU, celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie materii działań administracji rządowej w województwie, ze szczególnym uwzględnieniem organu w postaci wojewody.

2 2. Rozwinięcie dyspozycji przepisu. Każdy z punktów wymienionych w art. 1 AdmRządWojewU znajduje rozwinięcie i uszczegółowienie w dalszych przepisach tej ustawy:

- 1) zakres działania oraz zasady funkcjonowania wojewody – art. 3, 7, 9 ust. 2, art. 12, 17, 18, 19, 20, 22–28, 59–60;
- 2) tryb powoływania i odwoływania wojewody – art. 6;
- 3) organizacja rządowej administracji zespolonej w województwie i niezespolonej administracji rządowej – art. 5, 51–58.

Regulacja ustawowa odnośnie do art. 1 pkt 1, 3 AdmRządWojewU nie jest jednak kompleksowa, gdyż została doprecyzowana w szeregu ustaw szczególnych. Rozwinięciem art. 1 pkt 1 AdmRządWojewU wśród ustaw szczególnych zawierających regulacje dotyczące zakresu działań wojewody są przykładowo:

- 1) art. 4b ust. 1 pkt 3, art. 4c ust. 4 i 6, art. 86 SamGminU;
- 2) art. 3b ust. 1 pkt 4, art. 14 ust. 7, art. 76 SamPowiatU;
- 3) art. 20 ust. 7, art. 27c ust. 5a, 27d ust. 2, art. 78 SamWojU;
- 4) art. 3 i art. 6 ust. 1 pkt 1 PolicjaU;
- 5) art. 14 ust. 1 pkt 8, art. 31 ust. 2 i 5, art. 135 ust. 1 pkt 2, art. 444 w zw. z art. 446 ust. 3 PrWod;
- 6) art. 43 ust. 3, art. 51 ust. 3, art. 52, 84 ust. 1, art. 104, 120 ust. 2, 3 CudzU.

Artykuł 1 pkt 3 należy odczytywać w zw. z art. 5 i 56 AdmRządWojewU. Artykuł 5 AdmRządWojewU stanowi, że zasady organizacji, funkcjonowania i zakres zadań organów rządowej administracji zespolonej w województwie oraz organów niezespolonej administracji rządowej określają odrębne ustawy. Natomiast art. 56 AdmRządWojewU określa katalog organów wchodzących w skład organów niezespolonej administracji rządowej w województwie. Tym samym katalog ustaw szczególnych rozwijających dyspozycję art. 1 pkt 3 AdmRządWojewU jest szeroki i przykładowo obejmuje:

- 1) odnośnie do organów rządowej administracji zespolonej: art. 6 ust. 1 pkt 1 PolicjaU, art. 11 ust. 1 pkt 1 StrPożU, art. 80 ust. 2 pkt 2 i art. 83 ust. 2 PrBud, art. 10 ust. 1 pkt 2, 3 PISU, art. 5 ust. 1 pkt 2 InspWetU, art. 18 pkt 2 ArtRolSpożU, art. 3 pkt 8 OświatU, art. 3 pkt 2 InspOchrŚrU;
- 2) odnośnie do organów rządowej administracji niezespolonej: art. 5 ust. 1 pkt 3, 4 InspWetU, art. 25 ust. 5 StatPublU, art. 10 pkt 2 PrMiar, art. 10 ust. 1 pkt 4 PISU, art. 6 ust. 1 pkt 2, art. 7 ŻeglugaŚrU.

Art. 2. [Podmioty wykonujące zadania administracji rządowej]

Zadania administracji rządowej w województwie wykonują:

- 1) wojewoda;
- 2) organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży;
- 3) organy niezespolonej administracji rządowej;
- 4) jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw lub z zawartego porozumienia;
- 5) starosta, jeżeli wykonywanie przez niego zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw;
- 6) inne podmioty, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw.

Spis treści

	Nb
1. Pojęcie administracji rządowej	1
2. Pojęcie zadań administracji rządowej	2
3. Podmioty realizujące zadania administracji rządowej w województwie	3
4. Wojewoda	4
5. Organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży	5
6. Organy niezespolonej administracji rządowej	6
7. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	7
8. Starosta	8
9. Inne podmioty	9

1. **Pojęcie administracji rządowej.** Ustawodawca nie zdecydował się na zdefiniowanie pojęcia „administracji rządowej”, co może wynikać z faktu stosowania go w różnym znaczeniu w wielu aktach prawnych. W samej Konstytucji RP z 2.4.1997 r. wielokrotnie używa się tego zwrotu bez jego wyjaśnienia (m.in. art. 103, tytuł rozdziału VI, art. 146), a trudności w zdefiniowaniu „administracji rządowej” dostrzeżono już wkrótce po uchwaleniu Konstytucji na poziomie izb Sejmu i Senatu, czego efektem było przyjęcie podczas wspólnego posiedzenia Prezydium Sejmu i Senatu w dniu 6.11.1997 r. ustaleń, w których opowiedziano się za szerokim ujęciem jego rozumienia w kontekście art. 103 ust. 1 Konstytucji RP.

Wskazano, że „pojęcie administracji rządowej obejmuje organy administracji rządowej, urzędy organów administracji rządowej oraz jednostki organizacyjne podporządkowane organizacyjnie organom administracji rządowej i ich urzędów”. Jest to jednak próba definiowania, która wprost odnosi się do organów i urzędów i jako taka nie będzie pomocna w zrozumieniu znaczenia „administracji rządowej” z art. 2 AdmRządWojewU, bowiem nie wszystkie organy wymienione w tym przepisie, mimo realizacji zadań administracji rządowej, będą organami administracji rządowej. Z treści art. 146 ust. 3 Konstytucji RP wywieść można pomocnicze rozumienie administracji rządowej jako tej sfery działalności podmiotów, którą kieruje Rada Ministrów, na co wskazał również Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 15.6.2011 r. (K 2/09, OTK-A 2011, Nr 5, poz. 42), stwierdzając, że „konstytucyjnym kryterium uznania określonego organu za należący do struktury administracji rządowej jest sprawowanie przez Radę Ministrów – w sposób bezpośredni lub pośredni, tj. przez Prezesa Rady Ministrów lub ministra – kierownictwa nad działalnością tego organu (por. art. 146 ust. 3 Konstytucji)”. Na gruncie art. 2 AdmRządWojewU administracja rządowa jest niewątpliwie sferą działalności podlegającą kierownictwu Rady Ministrów (bezpośredniemu bądź pośredniemu).

2 2. Pojęcie zadań administracji rządowej. Zadania administracji rządowej muszą wynikać z przepisów rangi ustawowej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP oraz z treścią art. 163 Konstytucji RP, który wskazuje, że źródłem przyznania zadań publicznych musi być Konstytucja lub ustawa. W zakwalifikowaniu danego obszaru działań jako przynależnego do zadań administracji rządowej niewątpliwie pomocne będzie odniesienie się do ustawy z 4.9.1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1220 ze zm.).

3 3. Podmioty realizujące zadania administracji rządowej w województwie. Artykuł 2 AdmRządWojewU zawiera otwarty katalog podmiotów realizujących zadania administracji rządowej w województwie, wskazując, że są to:

- 1) wojewoda;
- 2) organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży;
- 3) organy niezespolonej administracji rządowej;
- 4) jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, starosta i inne podmioty, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw lub z zawartego porozumienia, przy czym

w drodze porozumienia można cedować zadania wyłącznie na jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

Zauważyć należy, że są to różne rodzaje podmiotów, a samo realizowanie przez nie zadań administracji rządowej nie czyni z nich organów administracji rządowej. Co więcej, art. 2 nie rozdziela zadań między poszczególne podmioty, a jedynie sygnalizacyjnie wskazuje je jako uprawnione do realizacji zadań mieszczących się w obszarze działania administracji rządowej.

4. Wojewoda. Zgodnie z art. 152 Konstytucji RP wojewoda jest **4** przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, a tryb powoływania i odwoływania oraz zakres działania wojewodów określa ustawa. Nadzór nad zgodnością działań wojewody z polityką Rady Ministrów sprawuje Prezes Rady Ministrów (art. 8 AdmRządWojewU). Analiza całości ustawy o wojewodzie i administracji rządowej prowadzi do wniosku, że jest ona aktem ustrojowym przede wszystkim dla wojewody, pobocznie odnosi się do organów zespolonej i niezespolonej administracji rządowej w województwie, w tym zakresie w dużej mierze odsyłając do odrębnych ustaw.

5. Organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym 5 kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży. Kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży są – obok urzędów ich obsługujących – organami rządowej administracji zespolonej w województwie, co wynika z literalnego brzmienia art. 2 pkt 2 AdmRządWojewU. Zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie jest wojewoda, wykonujący swoje zadania nie tylko przy pomocy urzędu wojewódzkiego, ale także przy pomocy organów rządowej administracji zespolonej w województwie, a w związku z tym również ponoszący odpowiedzialność za rezultaty jej działania.

6. Organy niezespolonej administracji rządowej. Ustawa o wojewodzie **6** i administracji rządowej w województwie w art. 56 wprowadza zamknięty katalog oraz legalną definicję organów niezespolonej administracji w województwie.

7. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki. Podstawową **7** jednostką samorządu terytorialnego jest gmina, a inne jednostki, tj. powiat i województwo, określają ustawy (art. 164 Konstytucji RP). Jednostki samorządu terytorialnego mają konstytucyjnie zagwarantowane prawo do zrzeszania się, dookreślone ustawami regulującymi zasady tych działań. Jednostki samorządu terytorialnego realizują dwa rodzaje zadań rozróżniane ze względu na kryterium zaspokajania potrzeb wspólnoty lokalnej, tj. zadania własne i zadania zlecone. Zadaniem zleconym są zadania publiczne,

które z uzasadnionych potrzeb państwa przekazane zostały do realizacji jednostkom samorządu terytorialnego, a nie są zadaniami własnymi. Co istotne, przeniesienie zadań zleconych musi mieć umocowanie w ustawie, określającej tryb przekazania i sposób ich wykonywania. Zgodnie z ustawą o wojewodzie i administracji rządowej w województwie wykonywanie przez jednostki samorządu terytorialnego i ich związki zadań administracji rządowej w województwie, a więc nie zadań własnych, a zadań zleconych, może mieć dwojakie umocowanie, tj. wynikać z przepisów rangi ustawowej lub z zawartego porozumienia. Między zadaniami przekazanymi na podstawie ustawy a zadaniami przyjętymi na podstawie porozumienia zachodzi różnica w zakresie dobrowolności przyjęcia zadania do realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego. Każde z zadań zleconych niewątpliwie jednostki (bądź ich związki) muszą realizować, niemniej w przypadku porozumienia kluczowa jest wola przejęcia zadań. Wydaje się bowiem, że istotą porozumienia, o którym mowa w art. 2 AdmRządWojewU, jest brak możliwości władczego narzucenia jego treści na jednostkę samorządu terytorialnego. Porozumienie powinno być aktem konsensusu.

- 8 8. Starosta.** Starosta jest członkiem kolegialnego organu wykonawczego powiatu, tj. zarządu powiatu. Realizacja przez starostę zadań administracji rządowej może wynikać wyłącznie z odrębnych ustaw. Tak więc ustawodawca w tym przypadku definitywnie przekreślił możliwość zawierania przez starostę porozumień (jak w przypadku jednostek samorządu terytorialnego). Jednym z najbardziej doniosłych zadań administracji rządowej realizowanym przez starostę jest reprezentacja Skarbu Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami, określona ustawą z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.).
- 9 9. Inne podmioty.** Upoważnienie do wykonywania przez inne podmioty, poza wymienionymi w art. 2 pkt 1–5 AdmRządWojewU, zadań administracji rządowej może wynikać wyłącznie z przepisów rangi ustawowej.

Art. 3. [Wojewoda; funkcje urzędu]

1. Wojewoda jest:

- 1) przedstawicielem Rady Ministrów w województwie;**
- 2) zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie;**
- 3) organem rządowej administracji zespolonej w województwie;**
- 4) organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności, z zastrzeżeniem ust. 2;**

- 5) organem administracji rządowej w województwie, do którego właściwości należą wszystkie sprawy z zakresu administracji rządowej w województwie niezastrzeżone w odrębnych ustawach do właściwości innych organów tej administracji;
- 6) reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach;
- 7) organem wyższego stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730 i 1133);
- 8) obowiązany zapewnić gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa w województwie w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

2. Wojewoda kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej.

2a. Wojewoda nadzoruje wykorzystanie zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w województwie w szczególności poprzez:

- 1)² zatwierdzanie sporządzanych przez starostów, wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej, planów wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz ich zmian;
- 2)³ określanie stopnia szczegółowości planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa;
- 3)⁴ inicjowanie zmiany obowiązującego planu wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa;
- 4) występowanie do starosty, wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej, o sporządzenie w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż dwa tygodnie, wykazu nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w województwie, będących przedmiotem rozporządzenia;
- 5) występowanie do starosty, wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej, o sporządzenie w wyznaczonym terminie, nie

² Art. 3 ust. 2a pkt 1 zmieniony ustawą z dnia 8.07.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1561), która wchodzi w życie 9.09.2021 r.

³ Art. 3 ust. 2a pkt 2 zmieniony ustawą z dnia 8.07.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1561), która wchodzi w życie 9.09.2021 r.

⁴ Art. 3 ust. 2a pkt 3 zmieniony ustawą z dnia 8.07.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1561), która wchodzi w życie 9.09.2021 r.

krótszym niż dwa tygodnie, wykazu postępowań sądowych, sądo-
woadministracyjnych lub administracyjnych dotyczących nierucho-
mości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa
w województwie.

2aa.⁵ Jeżeli starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji
rządowej nie podejmuje w sposób zgodny z zasadami prawidłowej
gospodarki działań określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 oraz z 2021 r.
poz. 11, 234, 815, 1551 i 1561) względem nieruchomości Skarbu Państwa
w województwie albo nieruchomości będących przedmiotem zbycia lub
udostępnienia z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w województwie,
wojewoda może go zobowiązać, w formie pisemnej, do podjęcia okreś-
lonego działania w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od dnia
otrzymania pisma, w granicach przyznanych staroście środków na finan-
sowanie zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami. W przypadku
niewykonania tego zobowiązania przez starostę w wyznaczonym terminie
wojewoda może podjąć działanie określone w zobowiązaniu w imieniu
Skarbu Państwa.

2b. Wojewoda może uczestniczyć w wykonywaniu zadań, o których
mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasa-
dach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych
w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1431 i 1544
oraz z 2019 r. poz. 60 i 730), na zasadach określonych w tej ustawie.

3. Zadania i kompetencje wojewody w stanach nadzwyczajnych okreś-
lają odrębne ustawy.

Spis treści

	Nb
1. Funkcje wojewody	1
2. Wojewoda jako przedstawiciel Rady Ministrów w terenie	2
3. Zwierzchnik rządowej administracji zespolonej w województwie i organ rządowej administracji zespolonej	3
4. Organ nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorial- nego oraz ich związków	4
5. Organ administracji właściwy w sprawach niezastrzeżonych dla innych organów	5

⁵ Art. 3 ust. 2aa dodany ustawą z dnia 8.07.2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1561), która
wchodzi w życie 9.09.2021 r.

Rozdział 1. Przepisy ogólne	Art. 3
6. Reprezentant Skarbu Państwa	6
7. Organ wyższego stopnia	7
8. Zapewnienie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i nadzór nad wykorzystaniem zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	8
9. Funkcja kontrolna	9
10. Zadania w ramach regionalnego programu operacyjnego	10
11. Zadania i kompetencje w stanach nadzwyczajnych	11

1. Funkcje wojewody. Artykuł 3 ust. 1 AdmRządWojewU wymienia 1 funkcje wojewody, ale zadań wojewody (mieszczących się w granicach tych funkcji) należy szukać w aktach prawnych rangi ustawowej.

2. Wojewoda jako przedstawiciel Rady Ministrów w terenie. Artykuł 3 2 ust. 1 pkt 1 AdmRządWojewU jest powtórzeniem zapisu zawartego w art. 152 ust. 1 Konstytucji RP. Uszczegółowienie funkcji wojewody jako przedstawiciela Rady Ministrów zawiera rozdział 2 komentowanej ustawy.

3. Zwierzchnik rządowej administracji zespolonej w województwie 3 i organ rządowej administracji zespolonej. Wojewoda jest zarówno zwierzchnikiem administracji zespolonej, jak też samodzielnym organem realizującym własne zadania. Szerzej rolę wojewody jako zwierzchnika administracji zespolonej reguluje art. 51 AdmRządWojewU.

4. Organ nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków. Zgodnie z art. 171 Konstytucji RP działalność samorządu podlega nadzorowi pod kątem jego legalności sprawowanemu przez Prezesa Rady Ministrów, wojewodów oraz regionalne izby obrachunkowe w zakresie spraw finansowych. Jak wyżej wskazano, komentowany przepis wymienia funkcje wojewody, stąd nie powinien być ujmowany jako samodzielna podstawa wkraczania w sferę samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 12 AdmRządWojewU, wojewoda sprawuje nadzór na zasadach określonych w odrębnych ustawach – ustawach samorządowych (o samorządzie gminnym, powiatowym, województwa). Oprócz wymienionego w tym przepisie nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, wojewoda sprawuje nadzór także nad innymi podmiotami (m.in. art. 444 PrWod, art. 47 IzbyRoU).

5. Organ administracji właściwy w sprawach niezastrzeżonych dla 5 innych organów. W zakresie realizacji spraw administracji rządowej w województwie ustawodawca w art. 3 ust. 1 pkt 5 AdmRządWojewU wpro-

wadził zapis stwarzający domniemanie właściwości wojewody w sytuacji braku przypisania tych zadań do kompetencji innych organów administracji rządowej. Pogląd taki uznać należy za mylny, co podkreślane jest zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie. Ustawodawca w komentowanym przepisie założył pewien standard, jednak nie można domniemywać właściwości wojewody w sytuacji braku takiego wskazania w innych aktach rangi ustawowej, stąd też art. 3 ust. 1 pkt 5 można określić jak pozorne domniemanie właściwości.

6 6. Reprezentant Skarbu Państwa. Zakres i zasady reprezentacji Skarbu Państwa przez wojewodę określają odrębne ustawy, będą to m.in. ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.) oraz ustawa z 16.12.2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 735 ze zm.).

7 7. Organ wyższego stopnia. Komentowany przepis określa funkcję wojewody, ale nie może być uznany za normę kompetencyjną, stąd wojewoda jest organem wyższego stopnia tylko w przypadkach wskazanych w ustawach odrębnych.

8 8. Zapewnienie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i nadzór nad wykorzystaniem zasobu nieruchomości Skarbu Państwa. Z dniem 1.1.2017 r. ustawą z 16.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. poz. 2260 ze zm.) do art. 3 AdmRządWojewU wprowadzono nowe zapisy, tj. ust. 1 pkt 8 oraz ust. 2a, wskazujące na funkcję wojewody w zakresie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Wojewoda odpowiada za zapewnienie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki i w związku z tą funkcją nadzoruje wykorzystanie zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w województwie. Zasady gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa określa głównie ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.) oraz ustawa z 16.12.2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 735 ze zm.). W każdym z tych aktów, tak jak w komentowanej ustawie, ustawodawca posługuje się określeniem „zasad prawidłowej gospodarki” bez wprowadzenia definicji legalnej. Odnosząc się do literalnej interpretacji, stwierdzić należy, że zasady prawidłowej gospodarki to zespół działań podejmowanych w celu obiektywnie postrzeganego dobrego zarządzania mieniem (tak też A. Daszkiewicz, Zasady zarządzania mieniem państwowym. Komentarz, Warszawa 2020,

art. 4). Co do zasady organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (art. 11 GospNierU), a zadania wojewody polegają na sprawowaniu nadzoru nad jego działalnością oraz wyrażaniu zgody na dokonywanie określonych czynności wyrażanej w formie zarządzenia (art. 23a GospNierU).

9. Funkcja kontrolna. Zgodnie z art. 2 pkt 4 AdmRządWojewU zadania 9 administracji rządowej wykonują jednostki samorządu terytorialnego i ich związki na podstawie odrębnych ustaw bądź na podstawie zawartego porozumienia. Są to tzw. zadania zlecone (szerzej komentarz do art. 2), które podlegają kontroli wojewody przy uwzględnieniu trzech kryteriów: legalności, gospodarności i rzetelności. Na temat uprawnień kontrolnych wojewody ustawodawca szerzej wypowiedział się w rozdziale 3 komentowanej ustawy oraz w ustawie z 15.7.2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

10. Zadania w ramach regionalnego programu operacyjnego. Jako 10 dodatkową funkcję wojewody wpisano do ustawy możliwość realizacji zadań w ramach regionalnego programu operacyjnego przypisanych ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, a powierzonych do wykonywania na podstawie porozumienia wojewodzie.

11. Zadania i kompetencje w stanach nadzwyczajnych. Zgodnie 11 z art. 228 Konstytucji RP możliwe jest wprowadzenie jednego z trzech stanów nadzwyczajnych: wojennego, wyjątkowego lub klęski żywiołowej. W zależności od wprowadzonego stanu, zadania i kompetencje wojewody regulować będą: ustawa z 29.8.2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1932), ustawa z 21.6.2002 r. o stanie wyjątkowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1928), ustawa z 18.4.2002 r. o stanie klęski żywiołowej (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1897).

Art. 4. [Regulacje w odrębnych ustawach]

Odrębne ustawy określają:

- 1) zasadniczy podział terytorialny państwa;
- 2) nazwę województwa i nazwę urzędu wojewody oraz jego siedzibę;
- 3) zasady i tryb ustalania granic województw oraz dokonywania ich zmian;
- 4) zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych w celu wykonywania zadań niespolonej administracji rządowej.

Spis treści

	Nb
1. Odesłanie do innego aktu normatywnego	1
2. Zasadniczy podział terytorialny państwa	2
3. Nazwa województwa i nazwa urzędu wojewody oraz jego siedziba	3
4. Siedziby wojewodów	4
5. Nazwa urzędu wojewody	5
6. Zasady i tryb ustalania granic województw	6
7. Organy niezespólonej administracji rządowej	7
8. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komendantów uzupełnień	8
9. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych	9
10. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i dyrektorów Specjalistycznego Urzędu Górniczego	10
11. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów okręgowych urzędów miar	11
12. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów okręgowych urzędów probierczych	12
13. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów urzędów morskich	13
14. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów urzędów statystycznych	14
15. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej	15
16. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów placówek i dywizjonów Straży Granicznej	16
17. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych państwowych granicznych inspektorów sanitarnych	17

18. Zasady ustalania niepokrywających się z zasadniczym podziałem terytorialnym państwa podziałów terytorialnych regionalnych dyrektorów ochrony środowiska 18

1. Odesłanie do innego aktu normatywnego. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.6.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 283) w przepisach ogólnych można zamieścić odesłanie do innej ustawy lub do postanowień tylko wtedy, gdy uregulowania w nich zawarte uzupełniają lub odmiennie regulują sprawy normowane ustawą.

2. Zasadniczy podział terytorialny państwa. Zasadniczy podział terytorialny państwa wynika z ustawy z 24.7.1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz.U. Nr 96, poz. 603 ze zm.). Z dniem 1.1.1999 r. wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa. Jednostkami zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa są:

- 1) gminy;
- 2) powiaty i
- 3) województwa.

3. Nazwa województwa i nazwa urzędu wojewody oraz jego siedziba. 3
Artykuł 2 ust. 1 PodziałTerU wskazuje 16 województw, utworzonych 1.1.1999 r.:

- 1) dolnośląskie;
- 2) kujawsko-pomorskie;
- 3) lubelskie;
- 4) lubuskie;
- 5) łódzkie;
- 6) małopolskie;
- 7) mazowieckie;
- 8) opolskie;
- 9) podkarpackie;
- 10) podlaskie;
- 11) pomorskie;
- 12) śląskie;
- 13) świętokrzyskie;
- 14) warmińsko-mazurskie;
- 15) wielkopolskie;

Przejdź do księgarni →